

Beslut med anledning av signal avseende Fredkullaskolan i Kungälv kommun

Beslut

Skolinspektionen avstår från att ingripa och därmed avslutas ärendet.

Ärendet

Skolinspektionen har den 11 december 2020 tagit emot uppgifter från föräldrar till elever vid Fredkullaskolan där bland annat följande framgår. De berörda eleverna går nu i årskurs 5 och den 10 december 2020 fick föräldrarna information om att Föreningen för Waldorfpedagogik i Kungälv, som är huvudman för Fredkullaskolan, beslutat att läsåret 2021/22 inte bedriva någon utbildning för elever i årskurs 6. Detta skulle innebära att totalt fyra elever i samma årskurs, inte kommer att få gå kvar på skolan från och med nästa läsår. Eleverna i årskurs 5 går i dagsläget integrerade tillsammans med årskurs 6 och har så gjort de senaste åren.

Föräldrarna har bifogat skolans skriftliga information och beslut, daterat den 11 december 2020. Av beslutet, som fattats med stöd av 10 kap. 35 § skollagen, framgår att man från och med läsåret 2021/22 inte kommer att bedriva skolverksamhet för elever födda år 2009. Det beskrivna skälet till beslutet är bristande elevunderlag i denna årskull och att det inte anses finnas underlag att bedriva undervisning som en självständig klass för dessa elever.

Föreningen för Waldorfpedagogik i Kungälv har fått tillfälle att yttra sig över uppgifterna och har i huvudsak uppgett följande. Åtgärden är ett beslut grundat i styrelsens arbete att utveckla och säkerställa en långsiktig och stabil skolverksamhet av hög kvalitet. Alla organisationsförändringar och beslut utgår från kriterier som primärt syftar till att genomgripande, hållbart och med långsiktighet säkerställa elevernas rätt till god utbildning och kunskapsutveckling i enlighet med läroplan och skollag. I praktiken är detta en skyldighet och ett uppdrag som på en och samma gång kräver goda pedagogiska, organisatoriska och ekonomiska förutsättningar. Avvägningar måste således göras utifrån ett ansvar för helheten. Åtgärden är av existentiell betydelse för Fredkullaskolan. Efter informationsmötet den 10 december 2020 har vårdnadshavare till två elever valt att byta skola omedelbart. Ytterligare en vårdnadshavare har meddelat att eleven byter till annan skola med preliminärt datum

1 april 2021. Den 16 mars 2021 meddelade huvudmannen Skolinspektionen att samtliga berörda elever nu bytt skola.

Motivering till beslutet

Rättslig reglering

Av 2 kap. 5 § femte stycket skollagen framgår bland annat att ett godkännande avseende ansökan från enskilda huvudmän ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskoleenhet.

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd, och
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Skolinspektionens bedömning

Den nu aktuella huvudmannen har fått godkännande att bedriva utbildning i årskurserna förskoleklass till årskurs 9 i Waldorfskola på viss plats. Hittills har huvudmannen utnyttjat detta godkännande fullt ut. Vad Skolinspektionen har att pröva i detta ärende är om huvudmannens beslut om att inte ge elever födda år 2009 fortsatt utbildning vid Fredkullaskolan, är förenligt med bestämmelserna i skollagen.

En huvudman för en fristående skola har rätt att begränsa utbildningen till att avse vissa årskurser enligt 10 kap. 35 § första stycket 1 p. skollagen. I detta fall handlar det dock om att huvudmannen under ett läsår (läsåret 2021/22) inte kommer tillhandahålla undervisning i årskurs 6 på grund av att huvudmannen anser att elevunderlaget i den aktuella årskullen är bristande. Vidare kommer detta, såsom huvudmannen får förstås, innebära att skolan under läsåret 2022/23 inte kommer tillhandahålla utbildning i årskurs 7 och så vidare. Det handlar alltså inte om ett beslut att avgränsa utbildningen till att avse vissa årskurser utan att år för år, fram till att elever födda 2009 inte längre går i grundskolan, inte tillhandahålla utbildning för denna årskull. Huvudmannen kan därmed inte anses ha begränsat sin utbildning till vissa årskurser eftersom huvudmannen även fortsatt kommer att bedriva utbildning i samtliga årskurser – med ovan nämnda undantag för årskull 2009 – i enlighet med godkännandet.

Mot bakgrund av ovanstående anser Skolinspektionen att huvudmannens beslut att inte tillhandahålla utbildning för dessa elever inte kan fattas med stöd av 10 kap. 35 § 1 st 1 p. Detta då huvudmannens beslut innebär att en viss årskull inte ges fortsatt utbildning, snarare än en begränsning av utbildningen till att avse vissa årskurser.

Vad gäller övriga situationer där en fristående skola kan neka en elev fortsatt utbildning har Högsta förvaltningsdomstolen i dom (i mål 314-19) uttalat följande. *”Förutsättningarna för en huvudman för en fristående grundskola att av ekonomiska skäl neka att ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev regleras uttömmande i 10 kap. 35 § andra stycket skollagen. Detta är tillåtet bara när tilläggsbelopp nekas på den i lagen angivna grunden. Att det är den innebörden som regleringen är avsedd att ha framgår också klart av förarbetena.”*

Huvudmannen har inte hävdat att 10 kap. 35 § andra stycket är aktuellt i detta fall, det vill säga att huvudmannen skulle nekats tilläggsbelopp från elevernas hemkommuner avseende de fyra eleverna. Det finns därmed inget som tyder på att huvudmannen haft rätt att neka dessa elever fortsatt utbildning på denna grund.

Sammanfattning och Skolinspektionens ingripande

Skolinspektionen har i sitt beslut funnit att Föreningen för Waldorfpedagogik i Kungälv, i egenskap av huvudman för Fredkullaskolan, inte har följt skollagens bestämmelser genom att inte ge elever födda år 2009 fortsatt utbildning vid Fredkullaskolan.

Av 26 kap. 12 § skollagen framgår det att en tillsynsmyndighet får avstå från att ingripa om det finns särskilda skäl mot ett ingripande. Skolinspektionen har från huvudmannen fått kompletterande uppgifter om att samtliga berörda elever slutat vid skolan och att dessa elever numera har sin skolplacering vid andra skolenheter. Mot denna bakgrund och en sammantagen bedömning av omständigheterna i aktuellt ärende bedömer Skolinspektionen att det föreligger särskilda skäl och avstår från att ingripa.

På Skolinspektionens vägnar

X Christian Floer

Föredragande
Signerat av: Christian Floer

X Fredrik Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Fredrik Johansson

Kopia till: berörda föräldrar